WAGENINGEN 45
NATIONAAL COMITÉ HERDENKING CAPITULATIES

JAARPLAN 2027

82 jaar vrijheid
#MaakHetVerschil

INHOUDSOPGAVE

Wie zijn we? 3
Waarom herdenken en koesteren we? 3
Hoe herdenken en koesteren we? 3
Voor wie? 4
Met wie? 5
Perspectief 6

Terugblik 2026 8
Wageningen, Stad der Bevrijding, Nationale Start 81 Jaar Vrijheid (2026) 8
Herdenken en koesteren op 1 tot en met 4 mei 2026 8
Vuur van de Vrijheid en de Bevrijdingsvuurestafette 9
Nationale Herdenking Capitulaties 1945 en het Vrijheidsdefilé 10
Bevrijdingsfestival Gelderland: muziek, verbinding en vernieuwing 12
Vrijheidskwartier 14
Gigantisch bereik in 2026 15

Vooruitkijken 16
Thema Medemenselijkheid begint bij jou en mij 16
Verschilmaker: #MaakHetVerschil! 16
Symboliek: Vuur van de Vrijheid 16
Diversiteit, Inclusie en Gelijkwaardigheid (DIG) 17
Eregasten 18
Uitzonderlijke tijden 18
Innovatief: nieuwe invulling met bestaande legacy 18
Crossmediale aanpak 19
Meten is weten 19
Financiële uitdaging 2027 20

Programma 2027 21
1 Educatie 21
2 Lokale activiteiten 23
3 Regionale en (inter)nationale activiteiten 25
4 Ambities 32

Tot slot 37

'Er is niets belangrijker in de wereld dan vrijheid.
Vrijheid is het waard om opofferingen voor te doen,
het is het waard om er je baan voor te verliezen,
het is het waard om ervoor in de gevangenis te zitten.'

MARTIN LUTHER KING

WIE ZIJN WE?

Het Nationaal Comité Herdenking Capitulaties 1945 (kortweg: Wageningen45) biedt een platform voor vrede en vrijheid en heeft als doel het herdenken van de capitulaties, het koesteren van de verkregen vrijheid en veiligheid vanuit Wageningen, Stad der Bevrijding. De oorsprong ligt in Wageningen waar vandaan de stichting een nationale en internationale rol speelt.

De stad Wageningen is onlosmakelijk verbonden met de bevrijding van Nederland na de Tweede Wereldoorlog. In Wageningen werd immers op 5 mei 1945 de capitulatie opgetekend. Hotel De Wereld, waar deze historische gebeurtenis plaatsvond, is nog steeds een belangrijke icoon in de stad. Jaarlijks vormt Wageningen op 4 en 5 mei een waardig toneel voor de herdenking en de viering van onze vrijheid.

We herdenken de Tweede Wereldoorlog, de slachtoffers die zijn gevallen en eren de Verschilmakers van toen, militair en niet-militair, die hun leven in de waagschaal stelden voor de vrijheid waarin we sindsdien mogen leven. We koesteren de vrijheid; de vrijheid om te zijn wie je bent, de vrijheid om je te uiten, de vrijheid om te leven zoals je wil leven, de vrijheid van onderwijs, zorg en meningsuiting. We bevorderen de bewustwording van de verantwoordelijkheid die we gezamenlijk dragen voor het behouden van vrijheid.

Wageningen45 en de gemeente Wageningen zijn partners in het herdenken, koesteren en agenderen van vrede en vrijheid en hebben een lange traditie van samenwerken. Bij beide partners leeft de overtuiging dat herdenken, koesteren en agenderen ook moeten evolueren in vorm en inhoud. Juist om voluit relevant en zelfs essentieel te blijven in een actuele context en richting komende generaties.

WAAROM HERDENKEN EN KOESTEREN WE?

Alles wat wij doen is gericht op het versterken van het besef dat vrijheid een fundamentele waarde is voor zowel individueel als collectief welzijn. Vrijheid is niet vanzelfsprekend en vraagt om blijvende aandacht, bewustwording en betrokkenheid.

Door te herdenken staan we stil bij de offers die in het verleden zijn gebracht voor onze vrijheid. Begrip over het verleden, plaatst het heden en de toekomst in perspectief en geeft daarin houvast.

Door vrijheid te koesteren, verbinden we die geschiedenis aan het heden en aan de verantwoordelijkheid die we vandaag gezamenlijk dragen. Huidige en toekomstige generaties krijgen zo de ruimte om, met respect voor het verleden, actief betekenis te geven aan vrijheid. Dat gebeurt op lokaal, regionaal, nationaal en internationaal niveau, vanuit de overtuiging dat vrijheid pas werkelijk betekenis krijgt wanneer zij wordt beschermd, gedeeld en doorgegeven.

HOE HERDENKEN EN KOESTEREN WE?

We zijn vanuit Wageningen, Stad der Bevrijding, voortdurend zichtbaar als voorvechter en gangmaker voor het bewustzijn en daarmee de bevordering van individuele en collectieve vrijheid. Wij brengen deze thema's over het voetlicht in en voor het hele land en ver daarbuiten. Midden in de samenleving, met krachtige en loyale partners. Het Nationaal Bevrijdingsmonument, Hotel de Wereld en het Vuur van de Vrijheid zijn iconische dragers van bevrijding, capitulatie en vrijheid. Wij houden deze levend en toekomstbestendig. Voor alle leeftijden, generaties en nationaliteiten. Wij doen dat met een continu vernieuwend en professioneel programma.

We bieden, faciliteren en stimuleren onderscheidende programma's met impact. Lokaal, regionaal, landelijk, internationaal, het hele jaar rond. Met ontmoetingen, evenementen, dialoog, kennisdeling en educatie. Fysiek, online en massa mediaal.

VOOR WIE?

Onze programmering richt zich op een breed, divers en inclusief publiek. We streven ernaar dat zoveel mogelijk mensen zich aangesproken, betrokken en welkom voelen bij de activiteiten van Wageningen45.

Publieksgroepen

- Niet-bezoekers
- Festivalbezoekers
- Community
- Fans
- Pers

Publieksdoelgroepen verder uitgesplitst

- Jongste generatie via basisscholen: bewustwording over vrijheid, herdenken en verantwoordelijkheid begint al op jonge leeftijd.
- Jongeren via middelbare scholen: jongeren actief betrekken bij het thema vrijheid en hen stimuleren om zelf betekenis te geven aan en het verhaal verder te dragen.
- Generatie Z – 18 tot 30 jaar: een generatie die nieuws, maatschappelijke thema's en evenementen op een generatie specifieke manier beleeft en consumeert.
- Millennials – 30 tot 40 jaar: onder andere jonge gezinnen die verhalen over vrijheid, herdenken en bevrijding doorgeven aan volgende generaties.
- 40 jaar en ouder: een brede groep betrokken bezoekers en vrijheidsambassadeurs die we blijvend willen verbinden aan onze programmering.

Op verschillende niveaus

De doelgroepen worden bereikt op verschillende schaalniveaus:

- Lokaal
- Regionaal
- Nationaal
- Internationaal

MET WIE?

Wageningen45 kan alleen bestaan dankzij een sterk netwerk van partners, subsidieverleners, inwoners en vrijwilligers. Samen maken zij het mogelijk om onze programma's te ontwikkelen, te produceren en het verhaal van vrede en vrijheid door te geven aan volgende generaties.

De Gemeente Wageningen is daarin een onmisbare partner. Niet alleen als subsidieverlener, maar ook als inhoudelijke en organisatorische samenwerkingspartner rondom onze activiteiten en de positionering van Wageningen als Stad der Bevrijding. Ook de Provincie Gelderland is al jarenlang een belangrijke partner. Met haar steun kunnen we onze programma's verder versterken en de betekenis van Wageningen45 breder uitdragen in Gelderland en daarbuiten.

Die samenwerking krijgt ook nadrukkelijk vorm in de stad zelf. De horeca en ondernemers in Wageningen denken mee, organiseren mee en leveren onder andere een belangrijke bijdrage aan het Bevrijdingsfestival Gelderland en de gastvrije ontvangst van bezoekers. Ook de Wageningers zelf zijn onlosmakelijk verbonden met Wageningen45. Hun betrokkenheid is ieder jaar zichtbaar en voelbaar rondom 4 en 5 mei én bij onze jaarrond activiteiten.

Onze vrijwilligers vormen het kloppend hart van Wageningen45. Met hun inzet, kennis en betrokkenheid maken zij een groot deel van onze programma's mogelijk. Zij zijn niet alleen uitvoerend betrokken, maar dragen ook actief bij aan de organisatie en uitstraling van onze activiteiten.

Het bureau van Wageningen45 brengt al deze lijnen samen en zorgt jaarrond voor de inhoudelijke ontwikkeling, voorbereiding en productie van onze programma's en samenwerkingen. Het bestuur bewaakt de koers, continuïteit en maatschappelijke opdracht van de stichting.

Juist de samenwerking tussen overheden, partners, ondernemers, inwoners, vrijwilligers, bureau en bestuur vormt de kracht van Wageningen45. Ieder vanuit een eigen rol, maar met één gezamenlijke opdracht: vrede en vrijheid blijven koesteren, betekenis geven en doorgeven.

PERSPECTIEF

Na het bijzondere jubileumjaar 2025, waarin Wageningen het decor vormde voor de Nationale Start van 80 jaar Vrijheid en volop in de nationale en internationale belangstelling stond, stond 2026 in het teken van het verder versterken en bestendigen van de organisatie en programmering. Vanuit de samen met de Gemeente Wageningen vastgestelde toekomstvisie ‘Partners in herdenken, koesteren en agenderen van vrede en veiligheid’ is verder gebouwd aan een krachtige en toekomstbestendige basis.

In 2027 zetten we deze ontwikkeling voort. We bouwen verder op de succesvolle en impactvolle programmering van de afgelopen jaren en blijven zoeken naar manieren om bestaande programma’s inhoudelijk te verdiepen, beter met elkaar te verbinden en verder te ontwikkelen. Daarbij blijven we investeren in sterke samenwerkingen met lokale, regionale, nationale en internationale partners.

Een belangrijke ambitie voor 2027 is dat onze programmering toegankelijk en uitnodigend is voor iedereen. Vrijheid is van en voor iedereen en dat willen we terugzien in onze activiteiten, communicatie en locaties.

We willen verschillende generaties, achtergronden en doelgroepen bereiken en ervoor zorgen dat zoveel mogelijk mensen kunnen deelnemen aan en zich herkennen in onze programmering. Diversiteit, inclusie, gelijkwaardigheid en toegankelijkheid krijgen daarom een steeds vanzelfsprekender plek in de ontwikkeling en uitvoering van onze programma’s.

De komende jaren ligt de focus daarnaast op het versterken van de internationale en maatschappelijke betrokkenheid binnen het programma. Wageningen heeft vanuit haar geschiedenis een bijzondere positie, maar de betekenis van vrijheid reikt veel verder dan de stad en de gebeurtenissen van 1945. Door internationale samenwerking, actuele maatschappelijke thema’s en persoonlijke verhalen nadrukkelijker met elkaar te verbinden, willen we de relevantie van onze programmering verder vergroten.

Ook het behouden van waardigheid en veiligheid blijft een belangrijk uitgangspunt. De publieke belangstelling voor 4 en 5 mei is groot en vraagt om een professionele en zorgvuldige organisatie, waarin ruimte is voor ontmoeting, herdenking en viering, maar waarin veiligheid en respect altijd geborgd blijven.

Tegelijkertijd willen we de inhoudelijke dimensie van vrijheid verder ontwikkelen. Vrijheid is geen vaststaand begrip, maar krijgt voor iedere generatie opnieuw betekenis. Daarom blijven we zoeken naar vormen en verhalen die aansluiten bij de actualiteit en bij de leefwereld van nieuwe generaties. Zo willen we jongeren niet alleen bereiken, maar hen ook actief betrekken bij de vraag wat vrijheid vandaag betekent en welke verantwoordelijkheid daarbij hoort.

Daarbij blijven we aandacht houden voor een gezonde en duurzame organisatie. De stijgende kosten voor onder andere personeel, techniek, productie, veiligheid en hospitality vragen om een zorgvuldige balans tussen ambitie, kwaliteit en beschikbare middelen. Door gericht samen te werken met partners en nieuwe financieringsmogelijkheden te onderzoeken, willen we ruimte blijven creëren om onze inhoudelijke ambities te realiseren.

Voor 2027 ligt de focus daarmee op verdieping, verbinding, toegankelijkheid, internationale en maatschappelijke betrokkenheid, waardigheid en veiligheid. Vanuit Wageningen blijven we lokaal, regionaal, nationaal en internationaal betekenis geven aan het herdenken van het verleden, het koesteren van onze vrijheid en het agenderen van vrede en vrijheid in het heden en voor toekomstige generaties.

In het afgelopen jaar is gebleken dat het nieuwe verbinding maken tussen de programma formats voor een eenduidige uitstraling van de jaarrond programmering van grote waarde in het bereik van de doelgroep is gebleken voor de stichting, haar stakeholders en betrokkenen. De programmaformats zijn als volgt ingedeeld:

- Educatie programma's
- Lokale programma's
- Regionale programma's
- (inter)Nationale programma's
- Ambitie

Op deze manier kijken we bij een programmaonderdeel (activiteit) niet alleen naar de titel, maar ook in welk bereik het programma zijn resultaat dient op te leveren wat dan tevens ook inzichtelijk maakt of een mediapartner hierbij betrokken is. Een en ander sluit natuurlijk niet uit dat een lokale activiteit ineens ook nationaal gedragen kan worden.

TERUGBLIK 2026

WAGENINGEN, STAD DER BEVRIJDING, NATIONALE START 81 JAAR VRIJHEID (2026)

In 2026 stond Wageningen opnieuw nationaal en internationaal in het teken van 81 jaar Vrijheid. Als Stad der Bevrijding en symbolische geboorteplaats van de vrede in Nederland vervulde Wageningen opnieuw een bijzondere rol in het herdenken en koesteren van vrijheid.

Op 4 en 5 mei 2026 trok de stad meer dan 90.000 bezoekers. In een tijd waarin vrijheid op veel plekken onder druk staat, kreeg de boodschap van vrijheid extra urgentie. Samen herdenken, verbinden en vrijheid doorgeven aan volgende generaties stond daarbij centraal.

De combinatie van herdenken, internationale betrokkenheid en een breed programma in de stad liet opnieuw zien hoe Wageningen verleden en heden met elkaar verbindt. Daarmee blijft de stad een herkenbare plek waar de betekenis van vrijheid zichtbaar en voelbaar wordt gemaakt.

HERDENKEN EN KOESTEREN OP 1 TOT EN MET 4 MEI 2026

De herdenkingsperiode begon op 1 mei in Theater Junushoff met Stuk Stoppelman. De voorstelling werd georganiseerd door de 4 Mei Werkgroep en na de succesvolle editie in 2025 opnieuw naar Wageningen gehaald. De uitvoering werd mede mogelijk gemaakt door Theater Na de Dam, Theater Junushoff en Wageningen45. Op zaterdag 2 mei volgde Open Joodse Huizen / Huizen van Verzet. Op verschillende locaties in Wageningen werden persoonlijke verhalen gedeeld over oorlog, vervolging en verzet, waarmee de lokale geschiedenis op indringende wijze tot leven werd gebracht.

Op 4 mei opende opnieuw de Herdenkingsexpositie en liepen duizenden inwoners en bezoekers mee in de Stille Tocht. De route voerde vanaf het Torckpark, door de Hoogstraat en via het Joods Monument naar het Monument voor de Gevallenen aan de Costerweg. De tocht en de daaropvolgende Dodenherdenking vormden samen een ingetogen en indrukwekkend moment van collectieve bezinning.

De avond werd afgesloten met Kaarsjes op de Dijk. Daarmee vormde de lokale herdenking een betekenisvolle opmaat naar de nationale programmering later die avond op het 5 Mei Plein.

Klik hier om de aftermovie van 2026 te bekijken: **https://youtu.be/eBRKvLMeyIg?si=jqq2mWV7ix8Y-1WuJ**

VUUR VAN DE VRIJHEID EN DE BEVRIJDINGSVUURESTAFETTE

De Bevrijdingsvuurceremonie op 4 mei kreeg in 2026 opnieuw een uitgesproken nationale uitstraling. In samenwerking tussen Wageningen45, NOS, XSAGA en Theater Na de Dam werd Vuur van de Vrijheid gepresenteerd als symbolische brug tussen herdenken en koesteren.

Onder het thema ‘Medemenselijkheid’ stond het verhaal centraal over de beleving van een gevangene in een concentratiekamp, het vastleggen en bewaren van waarnemingen en emoties en de paralellen met het nu.

De ceremonie bij Hotel De Wereld en het 5 Mei Plein verbond de waarden van toen met de vragen van nu: wat betekent vrijheid als anderen die verliezen?

Tijdens het programma werd het Vuur van de Vrijheid ontstoken door burgemeester Vermeulen met een Britse en een Nederlandse WOII-veteraan. Na de ceremonie startte de Nationale Bevrijdingsvuurestafette, zo’n 2.500 lopers uit meer dan 100 gemeenten verspreidden het vuur door heel Nederland. Het nieuwe decorontwerp en de visuele aanpassingen zorgden voor een krachtiger beleving bij publiek en televisiekijkers.

NATIONALE HERDENKING CAPITULATIES 1945 EN HET VRIJHEIDSDEFILÉ

Op de ochtend van 5 mei vond de Start van de Nationale viering 80 jaar vrijheid plaats met de Nationale Herdenking Capitulaties 1945, het Vrijheidsdefilé. Onder de aanwezigen waren de Minister van Defensie Yeşilgöz, diverse ambassadeurs en militaire attachés die samen met het publiek 25 WOII-veteranen eerde.

Tijdens de plechtigheid werd opnieuw de Ode aan de Veteranen gebracht, waarin middelbare scholieren uit Wageningen, Arnhem, Nijmegen en Apeldoorn persoonlijke dankbrieven overhandigden aan nog levende WOII-veteranen. Zo werd de verbinding tussen de verschilmakers van toen en die van morgen zichtbaar en voelbaar gemaakt.

Aansluitend volgde het vernieuwde Vrijheidsdefilé, waarin de overgang van herdenken naar koesteren centraal stond. Naast de WOII-veteranen volgden militaire detachementen van actief dienende militairen uit België, Duitsland, Groot-Brittannië, Frankrijk, Noorwegen, Polen, Slowakije, Tsjechië en de Verenigde Staten. Daarnaast nam een omvangrijke internationale afvaardiging van het NATO Allied Joint Force Command Brunssum (JFCBS) deel. Deze delegatie vertegenwoordigde 27 NAVO-landen, waarmee het belang van gezamenlijk onze vrijheid beschermen op indrukwekkende wijze zichtbaar werd in het Vrijheidsdefilé.

Deze brede internationale deelname maakte zichtbaar dat vrijheid een gezamenlijke verantwoordelijkheid is, destijds en nu. Het massaal toegestroomde publiek bracht een warm eerbetoon aan de veteranen en de huidige internationale militaire samenwerking.

BEVRIJDINGSFESTIVAL GELDERLAND: MUZIEK, VERBINDING EN VERNIEUWING

In de stad ging het Bevrijdingsfestival Gelderland van start op 5 mei om 13:00. Het Bevrijdingsvuur werd op het Mainstage x Sena Performers Stage ontstoken door WOII-veteraan Robbie Hall (103), inclusie-ambassadeur WagaStorm en kinderen van atletiekvereniging Pallas'67. Daarmee werd op symbolische wijze de verbinding gelegd tussen de generatie die voor onze vrijheid vocht en de generaties die deze vrijheid vandaag de dag koesteren en doorgeven.

Verspreid over vijftien podia werd de vrijheid gedurende de dag gevierd en gekoesterd met muziek, ontmoeting, dialoog en inhoud. Artiesten als de Jostiband, Maan, Reinier Zonneveld en Bente brachten de vrijheidsboodschap naar een breed en overwegend jong publiek. In totaal trok het Bevrijdingsfestival Gelderland ruim 80.000 bezoekers.

Het festival stond opnieuw in het teken van 'voor en door Wageningen', met een combinatie van lokaal talent, professionele artiesten en inhoudelijke programmaonderdelen. De Vrijheidsmaaltijd, het Vrijland Kids (familieprogrammering) en het Plein van de Vrijheid boden ieder op hun eigen manier ruimte voor ontmoeting, verdieping en gesprek.

Op het Plein van de Vrijheid stond medemenselijkheid centraal. Verschillende maatschappelijke organisaties en initiatieven waren hier vertegenwoordigd, waaronder de Rechtspraak, Vredeskern Wageningen, Free a Girl, Go Short, Save the Children, de BurgerReserve, Baas op de Weg en Amnesty International. Daarmee kreeg de betekenis van vrijheid naast muziek en viering ook nadrukkelijk een maatschappelijke en inhoudelijke plek binnen het festival.

VRIJHEIDSKWARTIER

Het Vrijheidskwartier is een samenwerking van verschillende partijen die zich gezamenlijk inzetten voor de verdere ontwikkeling van dit bijzondere gebied. Een plek met een rijke historie, internationale betekenis en grote maatschappelijke waarde, waar het verhaal van vrede en vrijheid op verschillende manieren wordt verteld en beleefd.

Wageningen45 is vanaf het ontstaan van het Vrijheidskwartier nauw betrokken geweest bij de inhoudelijke ontwikkeling en programmering. Dankzij een eerste subsidiestroom kon gedurende circa anderhalf jaar een doorlopend programma worden gerealiseerd met evenementen, communicatie, tijdelijke tentoonstellingen en uiteindelijk de vaste interactieve tentoonstelling Elements of Freedom, die in 2025 werd geopend.

Hoewel de formele samenwerking in deze vorm in 2025 is afgerond, blijft Wageningen45 inhoudelijk betrokken als sparringspartner. Het Vrijheidskwartier, met onder andere Hotel de Wereld en Visum Mundi in de voormalige Aula, is bovendien een belangrijke plek voor verschillende programmaonderdelen van Wageningen45.

Ook binnen onze educatieve programma's speelt het gebied een belangrijke rol. Zo maken we veelvuldig gebruik van de vrij toegankelijke tentoonstelling Elements of Freedom en de historische Grote Capitulatiezaal in Hotel de Wereld. Daarmee vormt het Vrijheidskwartier voor Wageningen45 een natuurlijke plek waar historie, educatie en het actuele gesprek over vrijheid samenkomen.

GIGANTISCH BEREIK IN 2026

Ook in 2026 wist het Nationaal Comité Herdenking Capitulaties 1945 – Wageningen45 een groot en breed publiek te bereiken. Met een totale mediawaarde van € 1.883.565 en een gezamenlijk bereik van ruim 1,1 miljard bleef de zichtbaarheid van Wageningen als Stad der Bevrijding ook na het bijzondere lustrumjaar 2025 op een hoog niveau.

In totaal werden 3.356 berichten geregistreerd via radio, televisie, sociale media en print & online. Vooral de combinatie van landelijke berichtgeving, online publicaties en media-aandacht rondom 4 en 5 mei droeg bij aan de brede zichtbaarheid van Wageningen45.

Na het uitzonderlijke jubileumjaar 2025 laat 2026 zien dat de betekenis van Wageningen45 verder reikt dan een lustrum. Wageningen blijft een herkenbare nationale plek waar herdenken, vrijheid, internationale samenwerking en medemenselijkheid samenkomen.

MEDIUMTYPE	MEDIAWAARDE 2022	MEDIAWAARDE 2023	MEDIAWAARDE 2024	MEDIAWAARDE 2025	MEDIAWAARDE 2026
Print	€ 561.472	€ 280.229	€ 423.253	€ 1.632.395	€ €444.010
Internet	€ 968.824	€ 1.253.914	€ 1.349.896	€ 2.461.981	€ 1.031.112
RTV	€ 209.119	€ 230.938	€ 176.451	€ 333.040	€ €295.433
TOTAAL	**€ 1.739.415**	**€ 1.765.080**	**€ 1.949.599**	**€ 4.622.249**	**€ 1.883.565**

MEDIUMTYPE	BEREIK 2022	BEREIK 2023	BEREIK 2024	BEREIK 2025	BEREIK 2026
Print	41.079.907	19.375.297	28.643.830	80.140.298	14.108.787
Internet	764.016.723	1.054.416.933	1.108.954.578	2.173.943.499	954.008.035
RTV	118.031.000	147.519.218	143.810.998	201.986.288	147.716.415
TOTAAL	**923.127.630**	**1.221.311.448**	**1.281.409.406**	**2.468.277.787**	**1.115.833.237**

VOORUITKIJKEN

THEMA MEDEMENSELIJKHEID BEGINT BIJ JOU EN MIJ

In 2027 bouwen we voort op medemenselijkheid als belangrijk thema binnen onze programmering. Tegelijkertijd voegen we daar verantwoordelijkheid aan toe. Vrijheid geeft ruimte om te zijn wie je bent en je eigen keuzes te maken, maar brengt ook de verantwoordelijkheid met zich mee om oog te hebben voor de vrijheid van een ander.

Eleanor Roosevelt verwoordde dit treffend: “Where, after all, do universal human rights begin? In small places, close to home.” Juist in het dagelijks leven, in onze straten, scholen, verenigingen en gemeenschappen, krijgt vrijheid betekenis. Daar maken mensen keuzes, komen zij voor elkaar op en kunnen zij het verschil maken.

Medemenselijkheid en verantwoordelijkheid zijn daarmee onlosmakelijk met elkaar verbonden. Vrijheid vraagt niet alleen dat we naar elkaar omkijken, maar ook dat we in beweging komen wanneer de vrijheid van een ander onder druk staat. Vanuit Wageningen brengen we die boodschap dichtbij en geven we haar door aan nieuwe generaties: vrijheid is iets wat we samen koesteren, beschermen en doorgeven.

VERSCHILMAKER: #MAAKHETVERSCHIL!

Vrijheid wordt niet alleen door grote historische gebeurtenissen gevormd. Vaak zijn het juist mensen die op een beslissend moment opstaan, verantwoordelijkheid nemen en iets voor een ander betekenen. Met #MaakHetVerschil verbindt Wageningen45 daarom de Verschilmakers van toen, nu en morgen.

De WOII-veteranen, bevrijders en verzetsmensen vormen het historische vertrekpunt: mensen die met moed, inzet en medemenselijkheid hebben bijgedragen aan onze vrijheid. Hun verhalen laten zien dat vrijheid nooit vanzelfsprekend is en altijd mensen nodig heeft die bereid zijn een stap extra te zetten.

Ook vandaag zijn er overal Verschilmakers. Veteranen van latere missies, vrijwilligers, zorgmedewerkers, docenten, jongeren, ondernemers en inwoners die zich inzetten voor een ander, hun omgeving of voor vrede en veiligheid. Groot of klein: iedereen kan op zijn eigen manier het verschil maken.

Met #MaakHetVerschil willen we deze verhalen zichtbaar maken en nieuwe generaties uitdagen om ook naar hun eigen omgeving te kijken. Zo ontstaat een verbinding tussen de Verschilmakers van toen, de mensen die vandaag verantwoordelijkheid nemen en de generatie die het verhaal van vrijheid morgen verder draagt.

Wie maakt voor jou het verschil? Wie zet een extra stap voor jouw vrijheid? Een vriend of familielid? Een docent, collega of vrijwilliger? Of iemand anders die een bijzondere rol in jouw leven speelt? Schrijf jouw Verschilmaker een Wageningen45-kaart om diegene te bedanken. Zo geef je de vrijheidsboodschap door én maak je op jouw eigen manier het verschil.

SYMBOLIEK: VUUR VAN DE VRIJHEID

Daarbij ligt de ambitie om het Vuur van de Vrijheid in 2027 nog sterker als verbindend element in te zetten. Vanuit Wageningen wordt het vuur op de avond van 4 mei ontstoken en vervolgens doorgegeven aan lopers, gemeenten en Bevrijdingsfestivals door het hele land. Zo ontstaat vanuit één centraal moment een beweging die zich letterlijk door Nederland verspreidt: vrijheid wordt doorgegeven, gedeeld en samen levend gehouden.

Het vuur vormt zo de natuurlijke overgang van herdenken op 4 mei naar het koesteren van vrijheid op 5 mei.

De samenwerking met het Ministerie van VWS speelt daarin een belangrijke rol. Samen met VWS, het Nationaal Comité 4 en 5 mei, de Bevrijdingsfestivals en andere partners werken we verder aan de landelijke betekenis en zichtbaarheid van het Vuur van de Vrijheid.

Daarbij staat niet alleen het moment van ontsteken centraal, maar vooral de manier waarop het vuur als symbool in verschillende gemeenschappen, locaties en momenten hoopvolle betekenis krijgt.

In november 2025 kreeg het team van Wageningen45 (inclusief enkele vrijwilligers en adviseurs) een werksessie DIG aangeboden, als startpunt richting het formuleren van een ambitie.

De ambitie DIG wordt in 2026 geformuleerd. Daarin staan concrete (nieuwe) stappen die in 2026 ook al (beter) zichtbaar zijn in de programmering.

DIVERSITEIT, INCLUSIE EN GELIJKWAARDIGHEID (DIG)

Wageningen45 streeft naar het organiseren van een jaarrond programmering die bijdraagt aan een inclusief(/inclusiever) Nederland. Waar diversiteit (mensen die zichtbaar en onzichtbaar verschillen en verschillende achtergronden hebben) een gegeven is, zijn inclusie, toegankelijkheid en gelijkwaardigheid dat nog niet altijd en overal. Wageningen45 heeft in de afgelopen jaren geïnvesteerd in diverse acties en oplossingen om de jaarrond programmering inclusief aan te bieden. In de zichtbaarheid daarvan en in aanvulling daarop zijn er veel kansen en mogelijkheden die we momenteel onderzoeken.

In 2025 is er een adviseur diversiteit en inclusie aangesteld en wordt er actief gezocht naar een adviseur toegankelijkheid. We putten uit verschillende partners en expertises van derden om ons goed te laten informeren over de risico's en kansen die er zijn op het gebied van DIG. We betrekken hen actief in het (door-)ontwikkelen van onze projecten en in sommige gevallen bij het invulling geven aan het realiseren van inclusie, toegankelijkheid en gelijkwaardigheid.

In november 2025 kreeg het team van Wageningen45 (inclusief enkele vrijwilligers en adviseurs) een werksessie DIG aangeboden, als startpunt richting het formuleren van een ambitie.

Het ambitiedocument DIG kwam in 2026 tot stand. Daarin staan concrete (nieuwe) stappen die in 2027 zichtbaar zijn in de programmering. Bovendien wordt er een doorkijkje gegeven naar de middellange en lange termijn doelstellingen en blijft het document alsmaar in ontwikkeling.

EREGASTEN

Het eren van de aanwezige veteranen uit de Tweede Wereldoorlog vormt al jarenlang een bijzonder en zichtbaar moment in Wageningen. Hun aanwezigheid geeft de geschiedenis een gezicht en maakt de betekenis van vrijheid persoonlijk en tastbaar. Tegelijkertijd wordt deze generatie steeds kleiner. Daarmee verandert ook de manier waarop we hun verhalen kunnen blijven doorgeven. Juist daarom is het belangrijk om hun ervaringen, betekenis en nalatenschap zorgvuldig vast te leggen en te verbinden aan nieuwe generaties.

UITZONDERLIJKE TIJDEN

De maatschappelijke aandacht voor vrijheid en veiligheid neemt toe. Oorlogen, gewapende conflicten en oplopende spanningen in onder meer Oekraïne, Soedan en het Midden-Oosten laten zien hoe kwetsbaar vrede en vrijheid kunnen zijn. De gevolgen daarvan blijven niet beperkt tot de gebieden waar deze conflicten plaatsvinden, maar zijn ook in Nederland merkbaar en steeds nadrukkelijker onderdeel van het maatschappelijke gesprek.

Tegelijkertijd verandert de samenstelling van onze samenleving. Steeds meer mensen in Nederland dragen persoonlijke verhalen met zich mee over oorlog, onderdrukking, onveiligheid of het ontbreken van fundamentele vrijheden. Die ervaringen geven het gesprek over vrijheid nieuwe actualiteit en betekenis. Ze maken duidelijk dat vrijheid geen vanzelfsprekendheid is, maar iets dat telkens opnieuw aandacht en betekenis moet krijgen.

Ook de omstandigheden waaronder grote publieke programma's worden georganiseerd veranderen. Veiligheidseisen en voorwaarden vanuit overheden en veiligheidsinstanties worden steeds uitgebreider. Dat vraagt om voortdurende professionalisering en om een organisatie die in staat is om inhoudelijke ambitie te combineren met veiligheid, verantwoordelijkheid en uitvoerbaarheid.

INNOVATIEF: NIEUWE INVULLING MET BESTAANDE LEGACY

Wageningen wil niet alleen een plek zijn waar wordt teruggekeken, maar juist een plek waar verleden, heden en toekomst met elkaar worden verbonden. Op 4 mei herdenken we degenen die hun leven gaven voor onze vrijheid. Op 5 mei krijgt die geschiedenis een vervolg en staat tijdens de Nationale Herdenking Capitulaties 1945 nadrukkelijk ook het internationale perspectief centraal.

Veteranen blijven daarin een belangrijke rol spelen. Iedere veteraan draagt een persoonlijk verhaal met zich mee en is daarmee een Verschilmaker in het verhaal van vrijheid. Tegelijkertijd vraagt de toekomst om een vernieuwde invulling van het Vrijheidsdefilé. Juist in een tijd van internationale spanningen willen we zichtbaar maken dat vrijheid en veiligheid nooit alleen nationaal kunnen worden bezien. Samenwerking tussen landen, bondgenoten en internationale organisaties speelt daarin een onmisbare rol.

In het vernieuwde Vrijheidsdefilé willen we daarom niet alleen terugkijken naar de Tweede Wereldoorlog, maar ook laten zien hoe internationale samenwerking zich daarna heeft ontwikkeld. De verschillende missies en inzet van militairen na 1945 vormen daarbij een belangrijke verbinding tussen verleden en heden. Zo ontstaat een defilé dat recht doet aan de historische betekenis van Wageningen én relevant blijft voor de wereld van vandaag.

Ook jongeren krijgen hierin een actieve rol. Zij gaan zelf op zoek naar het antwoord op de vraag: wat is vrijheid? Ze ontmoeten mensen die vrijheid en onvrijheid van dichtbij hebben ervaren, luisteren naar hun verhalen en leggen verbindingen met hun eigen leven en de wereld om hen heen. Door die verhalen vervolgens op hun eigen manier in woord en beeld door te geven, ontstaat een nieuwe generatie verhalenvertellers.

Zo komt vrijheid centraal te staan als iets dat voortdurend aandacht vraagt. Niet alleen als historisch begrip, maar als waarde die samenhangt met democratie, rechtsstaat, veiligheid en de manier waarop we met elkaar samenleven. Door ontmoeting, educatie en gesprek maken we die waarden concreet en brengen we jongeren in aanraking met de vragen die daarbij horen: wat betekent vrijheid voor mij, waar komt die vrijheid vandaan en wat is ervoor nodig om haar te behouden?

CROSSMEDIALE AANPAK

De kracht van Wageningen45 zit in de combinatie van lokale betrokkenheid, regionale verankering en nationale en internationale uitstraling. Lokaal brengen we mensen samen met projecten die uitnodigen tot ontmoeting en gesprek over vrijheid en onvrijheid. Regionaal versterken we de positie van Wageningen als Stad der Bevrijding binnen Gelderland en zoeken we nadrukkelijk de samenwerking met partners, organisaties en inwoners uit de hele provincie.

Nationaal en internationaal willen we die inhoud verder laten reizen. Daarom ontwikkelen we programma's en formats die niet alleen op locatie beleefd kunnen worden, maar ook via mediapartners en verschillende digitale kanalen een veel groter publiek kunnen bereiken. Daarmee wordt de boodschap van Wageningen45 minder afhankelijk van één plaats of één moment in het jaar.

Juist voor jongere generaties is die aanpak van belang. Zij consumeren informatie op verschillende momenten, via verschillende platforms en in verschillende vormen. Door fysieke programmering, televisie, radio, online content en social media bewust met elkaar te verbinden, kunnen verhalen op meerdere manieren worden verteld en verdiept.

De crossmediale aanpak versterkt daarmee ook onze jaarrondambitie. Een verhaal dat tijdens een programma in Wageningen begint, kan online verder leven, via media een nieuw publiek bereiken en op een later moment opnieuw aanleiding geven tot gesprek. Zo vergroten we niet alleen het bereik, maar vooral de impact en levensduur van onze verhalen.

METEN IS WETEN

Bereik is voor Wageningen45 meer dan alleen een groot getal. We willen weten wie we bereiken, via welke kanalen en welke verhalen daadwerkelijk verder worden gebracht. Daarom vormt de jaarlijkse media-analyse een belangrijk instrument om onze zichtbaarheid, ontwikkeling en impact inzichtelijk te maken.

De analyse brengt het bereik via televisie, radio, online media, social media en print samen en laat zien hoe Wageningen45 zich door de jaren heen ontwikkelt. Daarmee bouwen we aan een steeds sterkere eigen benchmark. Niet alleen om terug te kijken, maar vooral om te begrijpen wat werkt, waar kansen liggen en hoe we verschillende doelgroepen nog beter kunnen bereiken.

De resultaten laten zien dat de combinatie van sterke inhoud, een breed programma en een crossmediale aanpak daadwerkelijk verschil maakt in bereik en zichtbaarheid. In 2027 willen we die kennis nog actiever gebruiken. Media-analyse wordt daarmee niet alleen een verantwoording achteraf, maar een middel om vooraf betere keuzes te maken in programmering, communicatie en publieksbenadering.

Meten maakt zichtbaar wat werkt. Weten maakt het mogelijk om verder te groeien. Zo gebruiken we data niet als eindpunt, maar als vertrekpunt om de verhalen over vrijheid ieder jaar sterker, relevanter en bereikbaarder te maken.

FINANCIËLE UITDAGING 2027

Historisch gegroeid mag de stichting in de lustrumjaren op (veel) meer ondersteuning van haar subsidiepartners rekenen dan in de ‘onderliggende jaren’. In de afgelopen jaren, tot en met 2022, heeft de stichting de extra subsidiegelden voor 2020 mogen verspreiden. Via Stichting Bevrijdingsfestivals Nederland, waarin de 14 Bevrijdingsfestivals zich hebben verenigd, kwam bovendien een extra financiële injectie vanuit het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS).

2025 was een zogenoemd kroonjaar, een bijzonder jaar waarin we 80 jaar vrijheid koesterden. Extra bijzonder omdat Gelderland in dit jubileumjaar gastprovincie was en Wageningen gastheer van de ‘Nationale Start’ op 5 mei 2025.

Voor 2026 was de financiële situatie daarom significant anders en moest de stichting op zoek naar extra middelen om het basisprogramma te kunnen blijven presenteren. In dat kader is de bijdrage van het Ministerie van VWS aan het brugprogramma van 4 op 5 mei – Vuur van de Vrijheid en de Nationale Bevrijdingsvuurestafette – van grote betekenis. Ook het nieuwe convenant met het Ministerie van Defensie, waarmee de samenwerking tot 2030 wordt bestendigd, draagt bij aan een solide basis voor de komende jaren.

In 2027 wil de stichting voortbouwen op deze structurele samenwerkingen. Tegelijkertijd blijven de kosten voor onder andere productie, techniek, veiligheid, personeel, logistiek en faciliteiten toenemen. Dit vraagt om een gezamenlijke en toekomstgerichte benadering van de financiële basis van het programma, waarbij bestaande bijdragen waar mogelijk kunnen meebewegen met de kostenontwikkeling.

Daarnaast blijft de stichting actief inzetten op aanvullende financiering, nieuwe samenwerkingsverbanden en verdere verbreding van de financieringsmix. Daarmee werken we samen met onze partners aan een duurzaam, kwalitatief en toekomstbestendig programma rond herdenken, vieren en vrijheid.

PROGRAMMA 2027
EDUCATIE

STRIPBOEK: "SJOERD DE VRIJ-HET VUUR VAN DE VRIJHEID"

Sinds de start in 2021 heeft het educatieprogramma inmiddels meer dan 10.000 leerlingen bereikt in Nederland. Nog altijd sluiten wekelijks nieuwe basis- en middelbare scholen aan die met het stripboek aan de slag gaan. Het programma groeit daarmee gestaag verder richting landelijke uitrol. Het stripboek is inmiddels ook beschikbaar in het Engels en Duits en vond via onze partners zijn weg naar Canada en Duitsland. Daarnaast onderzoeken we hoe het programma kan worden verbonden aan andere educatieve projecten, waaronder de Monumentadopties en de Brievenactie.

WERELDGESPREKKEN

De Wereldgesprekken zijn kleinschalige, lokaal gewortelde ontmoetingen over het thema (on)vrijheid. Aan de hand van een boek, publicatie of actueel onderwerp gaan interviewer, gast en publiek met elkaar in gesprek. Per editie nemen circa 30 tot 70 bezoekers actief deel. Na afloop is er ruimte om informeel verder te praten en nieuwe verbindingen te leggen. De Wereldgesprekken vinden vier tot zes keer per jaar plaats in Hotel de Wereld of de Bibliotheek Wageningen en bereiken daarmee vooral een betrokken publiek uit Wageningen en de directe omgeving.

ADOPTEER EEN MONUMENT

Adopteer een monument is een landelijk onderwijsproject waarbij leerlingen uit groep 7 en/of 8 een oorlogsmonument in hun eigen woonplaats adopteren. In Wageningen zijn momenteel acht oorlogsmonumenten geadopteerd. In 2027 is het doel om dit aantal uit te breiden naar twaalf monumenten in Wageningen.

Wageningen45 werkt hiervoor intensief samen met bijna alle basisscholen in Wageningen. Leerlingen verdiepen zich in de lokale geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog en nemen actief deel aan de herdenking bij hun monument, onder meer met gedichten, verhalen en muziek. Ter voorbereiding bezoeken leerlingen Elements of Freedom in het Vrijheidskwartier en ontvangen zij een gastles op school van iemand met een persoonlijk verhaal dat aansluit bij het betreffende monument. Ook ondersteunt een veteraan vanuit Wageningen45 de adoptie en beantwoordt vragen van de leerlingen.

Voor 2027 onderzoeken we hoe deze inhoudelijke voorbereiding al in groep 7 kan starten, zodat leerlingen goed voorbereid het adoptiejaar ingaan. Het stripboek Sjoerd de Vrij – Het vuur van de vrijheid kan daarbij worden ingezet als afsluiting en waardering voor de inzet van groep 8.

JAPANSE CAPITULATIE / NEDERLANDS-INDIË

Ieder jaar wordt op 15 augustus in Nederland de capitulatie van Japan in 1945 herdacht. Wageningen45 is die dag aanwezig bij de herdenking bij Rumah Kita en organiseert aansluitend in de weken daarna een educatief programma, waarbij de exacte planning wordt afgestemd op de schoolvakanties.

Het programma bestaat idealiter uit een Indische Salon, in samenwerking met het Indisch Herinneringscentrum (IHC) en Rumah Kita, en wordt in 2027 waar mogelijk uitgebreid naar de adoptie van twee monumenten door leerlingen uit Wageningen. De leerlingen verdiepen zich daarbij in de lokale geschiedenis, de Tweede Wereldoorlog en de betekenis van herdenken en nemen actief deel aan de herdenking bij het monument.

Aansluitend wordt een ontmoeting bij Rumah Kita georganiseerd, waar bewoners en leerlingen uit Wageningen met elkaar in gesprek kunnen gaan. Bewoners krijgen hier de ruimte om persoonlijke verhalen, herinneringen en ervaringen te delen. Zo brengen we verschillende generaties met elkaar in verbinding en krijgt de geschiedenis een persoonlijk en lokaal gezicht.

VERSCHILMAKERS EXPO

Al bijna 82 jaar leven we in Nederland in vrijheid. Die vrijheid lijkt soms vanzelfsprekend, maar wordt nog altijd gedragen door de verhalen van de laatste generatie bevrijders en overlevenden: het levende geheugen van de bevrijding. Een generatie die langzaam verdwijnt. Daarmee wordt de vraag steeds actueler: wie zijn de verschilmakers van nu?

Met die vraag gaan studenten van het Technova College aan de slag. Zij zoeken naar mensen die, groot of klein, verschil hebben gemaakt in hun leven. In portretten, illustraties en andere creatieve vormen brengen zij deze persoonlijke verhalen tot leven in een open expositie.

Sinds de start in 2021 is het project uitgegroeid tot een succesvol en herkenbaar onderdeel van het programma. In 2026 waren er meer dan 60 unieke fotografie- en vormgevingsportretten te zien tijdens de Meet & Greet in het Belmonte Arboretum.

LOKALE ACTIVITEITEN

VETERANENCAFÉ EN -DAG

Vanaf september 2021 heeft Wageningen45 alle activiteiten omtrent herdenken en koesteren die de gemeente nog in haar portefeuille had overgenomen. Zo ook het Veteranencafé. Elke laatste donderdag van de maand (met uitzondering van augustus en december) wisselen oorlogsveteranen ervaringen uit over hun oorlogsmissies. Twee keer in het jaar wordt het Veteranencafé uitgebreid met een speciaal thema waarin een lezing en/of film gegeven wordt.

In juni organiseren de lokale én regionale veteranen de Wageningse Veteranendag.

12 FEBRUARI – KICK-OFF 82 DAGEN VOOR 5 MEI

Op 12 februari markeert Wageningen45 het moment waarop het nog 82 dagen duurt tot 5 mei. Tijdens deze jaarlijkse kick-off wordt het jaarplan van Wageningen45 gepresenteerd aan pers, partners en andere betrokkenen. Daarmee geven we gezamenlijk het startsein voor de aanloop naar de activiteiten rond 4 en 5 mei.

Aansluitend neemt het projectbureau samen met betrokkenen deel aan de Sunset March. Deze jaarlijkse deelname vormt een betekenisvol moment van herdenking en verbinding en onderstreept waar Wageningen45 voor staat: vrijheid doorgeven, samen herdenken en de verhalen achter onze vrijheid levend houden.

1 MEI - OPEN JOODSE HUIZEN/HUIZEN VAN VERZET

OJH vertellen oorlogsverhalen bij huizen in Wageningen. Bewoners ooggetuigen en/of nabestaanden vertellen de verhalen vanuit hun eigen ervaring en beleving. De locaties worden verbonden door een wandel- en fietsroute die langs Herinneringsstenen voert.

4 MEI – HERDENKINGSEXPOSITIE

De Herdenkingsexpositie krijgt, met de nieuwe vorm van de 4Meiwerkgroep, mogelijk ook een nieuwe vorm; een interactieve expositie met verhalen waaraan gesprekstafels worden gekoppeld. Zo worden bezoekers met elkaar in contact gebracht en zoeken we verbinding en overeenkomsten en wordt er met respect over verschillen gesproken.

4 MEI - DE STILLE TOCHT DOOR WAGENINGEN

Voert langs het Joods Gedenkteken (Levenspoort) en het Indië monument (de Waterlelie) naar het Monument voor de Gevallenen 1940-1945. Een indrukwekkende lokale activiteit met duizenden deelnemers. Voor 2026 wordt de (nieuwe) startlocatie in het Torckpark aangehouden. Regie komt meer bij projectbureau te liggen nu de 4Meiwerkgroep een andere vorm krijgt in 2026.

4 MEI - DODENHERDENKING WAGENINGEN

De burgemeester van Wageningen legt een krans bij het Monument voor de Gevallenen en heel Wageningen(/Nederland) houdt om 20.00 uur 2 minuten stilte.

4 MEI – KAARSJES OP DE DIJK

Het is inmiddels een traditioneel en verbindend fenomeen: Kaarsjes op de Dijk. Het LEEFfestival zorgt ‘s avonds op de Grebbedijk voor een prachtig schouwspel: een lang lint van kleine lichtjes dat de meandering van de rivier volgt. Op 4 mei kan langs de lichtjes gewandeld worden. De organisatie nodigt iedereen uit z’n eigen beschilderde jampotje mee te nemen om zijn/haar licht in de duisternis te brengen. Aansluitend aan een bezoek aan de Herdenkingsexpositie in de Grote Kerk (na de Stille Tocht) kan men een potje met een kaarsje ophalen en meenemen naar de dijk. Kinderen kunnen hun eigen potje beschilderen in de Grote Kerk. Er wordt onderzocht of we deze mooie symbolische activiteit kunnen vertalen naar een concreet handvat voor lokale organisaties elders in het land, om zo de impact van de verbindende activiteit te vergroten.

18 SEPTEMBER - VERVERSEN VAN HET BEVRIJDINGSVUUR

Ieder jaar wordt op 18 september het bevrijdingsvuur/vrijheidsvuur opgehaald uit Eindhoven. De Wageningse atletiekvereniging Pallas’67 brengt het vuur in de nacht van 18 op 19 september naar Wageningen, alwaar het op 19 september ceremonieel wordt ververst. Deze ceremonie is tevens het startsein voor een nieuw loopjaar en ook de start van de inschrijvingen voor de Bevrijdingsvuurestafette.

REGIONALE EN (INTER) NATIONALE ACTIVITEITEN

9 APRIL - BRIEVENACTIE

De Brievenactie is inmiddels een vaste en herkenbare waarde binnen Wageningen45. In de aanloop naar 4 en 5 mei schrijven leerlingen van 14 tot 16 jaar persoonlijke brieven aan de laatste nog levende WOII-veteranen die op Nederlands grondgebied voor onze vrijheid hebben gestreden. In hun brief staan zij stil bij wat vrijheid vandaag voor hen betekent en verbinden zij hun eigen leefwereld aan de ervaringen van een generatie die oorlog en onvrijheid van dichtbij heeft meegemaakt. Zo ontstaat een persoonlijke verbinding tussen de Verschilmakers van toen en de Verschilmakers van morgen.

De Brievenactie ontstond samen met scholengemeenschap Pantarijn in Wageningen en is inmiddels verbreed naar scholen in andere Gelderse steden. Het programma wordt mede mogelijk gemaakt door de samenwerking met het Nederlands Veteraneninstituut, het Veteranen Platform en de militaire attachés van de landen die verbonden zijn aan de veteranen die in 1940-1945 op Nederlandse bodem hebben gevochten.

Medio april start vanuit het Vrijheidskwartier de verspreiding van de brieven. Internationale brieven worden verstuurd naar veteranen in onder andere België, Frankrijk, het Verenigd Koninkrijk, Canada, de Verenigde Staten en Polen. De Nederlandse veteranen ontvangen hun brief waar mogelijk persoonlijk, samen met een bos Freedom Flame-tulpen. In 2026 brachten 15 betrokken vrijwilligers op deze manier 25 brieven door heel Nederland rond. Waar mogelijk willen we leerlingen zelf betrekken bij het overhandigen van hun brief, begeleid door Wageningen45 en in afstemming met het Veteraneninstituut.

Van deze ontmoetingen worden verhalen en beelden vastgelegd. Eén deelnemende scholier wordt gedurende het traject gevolgd: van het schrijven van de brief tot de ontmoeting met, of het verhaal van, de veteraan aan wie deze is gericht. De ervaringen van deze leerling krijgen vervolgens een plek tijdens de Nationale Herdenking Capitulaties 1945 op 5 mei, zodat ook de stem van een nieuwe generatie nadrukkelijk onderdeel wordt van de nationale herdenking.

Tegelijkertijd weten we dat de generatie WOII-veteranen ons steeds verder zal ontvallen. Daarom werken we samen met het onderwijs en onze partners aan de toekomst van de Brievenactie, waarbij we de persoonlijke ontmoeting en de kracht van het geschreven woord willen behouden.

Een eerste nieuwe lijn is in 2025 gestart met een pilot waarbij leerlingen brieven schrijven aan leeftijdsgenoten in het buitenland. Vragen als 'Wat is vrijheid voor jou?' en 'Wat heb je nodig om je vrij te voelen?' vormen daarbij het vertrekpunt. De jongeren wisselen niet alleen brieven uit, maar ontmoeten elkaar vervolgens op 5 mei in Wageningen om samen verder te praten over vrijheid en over de verschillen en overeenkomsten tussen hun landen. Zo ontwikkelt de Brievenactie zich steeds meer tot een internationale uitwisseling waarin jonge mensen zelf het gesprek over vrijheid voeren.

Daarnaast willen we onderzoeken hoe we ook veteranen van missies na de Tweede Wereldoorlog structureel bij de Brievenactie kunnen betrekken. Deze veteranen dragen eigen ervaringen met zich mee over oorlog, conflict, vrede, veiligheid en de inzet voor vrijheid. Door scholieren met hen te laten schrijven en hen vervolgens persoonlijk te laten ontmoeten, ontstaat een nieuwe verbinding tussen generaties en tussen historische en meer recente ervaringen.

Daarmee willen we de Brievenactie niet vervangen, maar juist verbreden en toekomstbestendig maken. Van de laatste WOII-veteranen naar veteranen van latere missies, en van Nederlandse scholieren naar leeftijdsgenoten over de grens. De persoonlijke brief blijft daarbij steeds het uitgangspunt: een uitnodiging om naar elkaar te luisteren, ervaringen te delen en samen na te denken over wat vrijheid van iedere nieuwe generatie vraagt.

HOTEL
DE WERELD

PROGRAMMA 4 MEI

BEVRIJDINGSVUURCEREMONIE 4 MEI – TV-FORMAT 'VUUR VAN DE VRIJHEID'

Sinds 2021 krijgt de Bevrijdingsvuurceremonie op 4 mei extra betekenis door het live uitgezonden televisieprogramma Vuur van de Vrijheid. De samenwerking tussen Wageningen45, de NOS, Theater na de Dam en XSAGA heeft geleid tot het vormgeven van een muzikaal theaterprogramma, aansluitend op de Nationale Dodenherdenking en in opmaat naar de markering van de overgang van herdenken naar vieren, van 4 op 5 mei. Hotel de Wereld en het 5 Mei Plein vormen daarbij het symbolische decor voor persoonlijke verhalen, muziek en theater rond vrijheid, vrede en de betekenis daarvan voor vandaag. Op het 5 Mei Plein is op aangewezen plekken ruimte voor publiek om de ceremonie van dichtbij te volgen.

Aan het einde van het programma wordt op het 5 Mei Plein het Nationaal Bevrijdingsvuur ontstoken. Zolang zij onder ons zijn, vervullen WOII-veteranen, de Verschilmakers van toen, daarin een bijzondere rol. Veertien vertegenwoordigers uit de twaalf provincies, de Verschilmakers van nu, nemen het vuur vervolgens in ontvangst en brengen het naar de Bevrijdingsfestivals in hun eigen provincie. Daar wordt op 5 mei met hetzelfde vuur de viering van de vrijheid geopend. Zo verbindt het vuur Wageningen met heel Nederland en worden verleden, heden en nieuwe generaties letterlijk en symbolisch met elkaar verbonden.

NATIONALE BEVRIJDINGSVUURESTAFETTE

Direct aansluitend op de Bevrijdingsvuurceremonie gaat de Nationale Bevrijdingsvuurestafette van start. In het lustrumjaar 2025, waarin Nederland 80 jaar vrijheid herdacht en vierde, namen ruim 5.000 deelnemers uit meer dan 200 gemeenten deel aan de estafette. In 2026 lag dit aantal rond de 2.500 deelnemers uit meer dan 100 gemeenten. Richting 2030 willen we vanuit deze stevige basis weer stapsgewijs groeien in deelname, bereik en landelijke betrokkenheid.

Daarbij kijken we niet alleen naar aantallen, maar vooral naar de betekenis van het vuur. Hoe vergroten we de impact van de symboliek die het Vuur van de Vrijheid vertegenwoordigt en hoe zorgen we ervoor dat die betekenis zichtbaar en voelbaar wordt in de gemeenten waar het vuur naartoe wordt gebracht?

In 2026 zijn we gestart met het beter in kaart brengen van waar het vuur daadwerkelijk terecht komt en welke verhalen schuilgaan achter de loopgroepen die het vanuit Wageningen meenemen. Iedere groep heeft een eigen motivatie, geschiedenis en lokale traditie. In 2027 willen we deze verhalen nadrukkelijker verzamelen en zichtbaar maken, zodat niet alleen de route van het vuur wordt gevolgd, maar ook de mensen en gemeenschappen erachter. Zo krijgt de Bevrijdingsvuurestafette steeds meer betekenis als landelijk netwerk van verhalen over vrijheid.

Voor de organisatie van de estafette werkt Wageningen45 nauw samen met Atletiekvereniging Pallas ’67. Jaarlijks zetten circa 30 vrijwilligers van de vereniging zich in om de deelnemende lopers en loopgroepen te begeleiden en de start en doorstroming in goede banen te leiden.

Met het vuur worden op 5 mei de Bevrijdingsfestivals en vele lokale vieringen door het hele land geopend. Zo vormt het vuur vanuit Wageningen een verbindende lijn tussen gemeenten, provincies en generaties. Tijdens de start van de estafette wordt tevens de Vrijheidsmaaltijdsoep geserveerd, waarmee ontmoeting en het samen vieren van vrijheid onderdeel zijn van dit bijzondere moment.

PROGRAMMA 5 MEI

NATIONALE HERDENKING CAPITULATIES 1945

Op het 5 Mei Plein, bij het Nationaal Bevrijdingsmonument, vindt jaarlijks op 5 mei de Nationale Herdenking Capitulaties 1945 plaats. Vanuit Wageningen, Stad der Bevrijding, staan we stil bij de bevrijding van Nederland en eren we in het bijzonder de geallieerde militairen en veteranen die op Nederlandse bodem voor onze vrijheid hebben gevochten.

De herdenking heeft nadrukkelijk een nationaal én internationaal karakter. In 2026 waren onder anderen minister van Defensie Yeşilgöz, generaal Gerhartz, Commander Allied Joint Force Command Brunssum (JFC Brunssum), vertegenwoordigers uit de Eerste en Tweede Kamer, 20 ambassadeurs uit verschillende landen, 14 militaire attachés en circa 25 (inter)nationale WOII-veteranen aanwezig. Daarmee brengt Wageningen jaarlijks veteranen, diplomatieke vertegenwoordigers, landelijke politiek en internationale militaire partners samen rondom een gedeelde geschiedenis en de waarden van vrede, vrijheid en veiligheid.

Traditionele onderdelen als de kranslegging, de Last Post, één minuut stilte, het hijsen van de Nederlandse vlag en de internationale vlaggen ceremonie vormen het herkenbare fundament van de herdenking. Tegelijkertijd krijgen ook nieuwe generaties nadrukkelijk een plek. Binnen de Ode aan de Veteranen verbinden middelbare scholieren zich aan de verhalen van WOII-veteranen en worden de Verschilmakers van toen verbonden met de Verschilmakers van morgen.

De Nationale Herdenking wordt live op televisie uitgezonden door Omroep Gelderland, waardoor dit internationale herdenkingsmoment vanuit Wageningen ook buiten het 5 Mei Plein een breed publiek bereikt. Aansluitend start het Vrijheidsdefilé.

VRIJHEIDSDEFILÉ EN MEET & GREET IN ARBORETUM

Het Vrijheidsdefilé heeft zich de afgelopen jaren ontwikkeld tot een steeds internationaler programmaonderdeel, waarin militaire samenwerking, veteranen en internationale vertegenwoordiging een prominente plaats innemen. Op 5 mei komen in Wageningen WOII-veteranen, veteranen van latere missies, oud-militairen, actief dienende militairen, internationale militaire delegaties, ambassadeurs en attachés samen. Deze bijzondere samenkomst versterkt de positie van Wageningen als Stad der Bevrijding en onderstreept het nationale en internationale karakter van het programma.

In samenwerking met onder andere het Ministerie van Defensie wordt deze ontwikkeling de komende jaren verder uitgebouwd. WOII-veteranen behouden, zolang zij aanwezig kunnen zijn, een centrale en eervolle positie binnen het defilé. Tegelijkertijd wordt nadrukkelijk ruimte geboden aan veteranen van latere missies, oud-militairen en actief dienende militairen.

Voorafgaand aan het defilé vormt het Belmonte Arboretum een ontmoetingsplek voor veteranen, (oud) militairen en internationale genodigden. Na afloop krijgt ook het publiek de gelegenheid om met hen in gesprek te gaan en persoonlijke verhalen te horen. Zo worden historische gebeurtenissen, hedendaagse militaire inzet en de verantwoordelijkheid voor vrijheid met elkaar verbonden.

De komende jaren wordt gericht toegewerkt naar 2029, wanneer de NAVO 80 jaar bestaat. De ambitie is om dan een militaire delegatie van alle NAVO-bondgenoten in Wageningen samen te brengen. Daarmee verbindt het Vrijheidsdefilé de historische betekenis van Wageningen aan actuele waarden als eenheid, solidariteit, collectieve kracht en gezamenlijke verantwoordelijkheid voor vrijheid en veiligheid. Zo groeit het defilé verder uit tot een krachtig symbool van internationale samenwerking en verbondenheid

uitgezonderd

BEVRIJDINGSFESTIVAL GELDERLAND

Bevrijdingsfestival Gelderland biedt ook in 2027 een breed programma met muziek, theater, kunst en cultuur voor een divers publiek. Het uitgangspunt blijft daarbij: van massa naar inhoud. Samen met lokale ondernemers, initiatiefnemers en andere betrokkenen uit Wageningen werken we aan een gevarieerde programmering die ruimte biedt aan verschillende generaties, makers en verhalen.

Om meer richting te kunnen geven aan zowel de inhoud als de kwaliteit van het festival, worden nadere afspraken gemaakt met lokale ondernemers en partners. Daarbij ligt nadrukkelijk de ambitie om de betekenis van 5 mei sterker voelbaar te maken binnen het gehele festivalprogramma. Niet alleen vieren dát we vrij zijn, maar bezoekers ook laten ervaren waarom vrijheid van waarde is en wat het vraagt om die vrijheid samen te blijven koesteren.

Het ontsteken van het Vuur van de Vrijheid en het bezoek van een Ambassadeur van de Vrijheid, in samenwerking met het Nationaal Comité 4 en 5 mei, blijven belangrijke momenten binnen het programma en verbinden de landelijke viering zichtbaar met Wageningen.

Ook Vrijland Kids maakt integraal onderdeel uit van Bevrijdingsfestival Gelderland. De programmering en inhoud worden vanuit het projectbureau vormgegeven. Het familieprogramma heeft zich ontwikkeld tot een zeer populair onderdeel van het festival. Het Torckpark biedt daarbij ruimte om een overzichtelijke, groene en uitnodigende omgeving te creëren voor gezinnen, met een programma dat zich specifiek richt op kinderen tot circa 12 jaar. Ook hier staat centraal dat vrijheid niet alleen wordt gevierd, maar op een toegankelijke en passende manier wordt doorgegeven aan een nieuwe generatie.

AMBITIES

VRIJHEIDSMAALTIJD OP 5 MEI

In 2027 willen we voortbouwen op het grote succes van de Vrijheidsmaaltijd op de Generaal Foulkesweg, die we samen met Food of Cultures organiseren. Met inmiddels meer dan 1.000 deelnemers behoort deze maaltijd tot de grootste Vrijheidsmaaltijden van Nederland. Om deze bijzondere traditie voort te kunnen zetten, moet binnen de begroting voldoende ruimte worden gevonden en is een goed uitgewerkt slechtweerscenario noodzakelijk.

De kracht van de Vrijheidsmaaltijd zit in de eenvoud: samen aan tafel gaan. Midden in Wageningen ontstaat één lange tafel waar inwoners, bezoekers, jong en oud en mensen met verschillende achtergronden elkaar ontmoeten. Vrijheid wordt daarmee niet alleen herdacht of besproken, maar krijgt letterlijk een plek tussen mensen. Tijdens het eten ontstaan gesprekken die op een gewone dag misschien niet vanzelf gevoerd worden. Juist die combinatie van ontmoeting, laagdrempeligheid en de bijzondere locatie maakt de Vrijheidsmaaltijd tot een sterk en herkenbaar onderdeel van 5 mei in Wageningen.

Ook willen we mensen bereiken die op 5 mei niet zelf naar de activiteiten in de stad kunnen komen. Daarom brengen we de Vrijheidsmaaltijd ook naar verschillende verzorgingshuizen in Wageningen. Aan tafel ontstaan daar bijzondere gesprekken over vrijheid en onvrijheid, vaak met mensen die vanuit hun eigen levenservaring een heel persoonlijke betekenis aan deze thema's geven. Zo brengen we 5 mei ook naar de mensen die niet fysiek in de stad aanwezig kunnen zijn en maken we de Vrijheidsmaaltijd toegankelijk voor verschillende generaties.

Voor zowel de grote Vrijheidsmaaltijd als de activiteiten in de verzorgingshuizen blijven aanvullende middelen noodzakelijk.

MERCHANDISE - #MAAKHETVERSCHIL

In het lustrumjaar 2025 ontwikkelden we speciale merchandise rond 80 jaar vrijheid, die breed zichtbaar werd in Wageningen, Stad der Bevrijding. Omdat deze collectie sterk verbonden was aan het jubileumjaar, hebben we in 2026 een nieuwe, tijdloze merchandise lijn ontwikkeld.

Met shirts, T-shirts, truien en petten bouwen we verder aan de herkenbaarheid van Wageningen45. Centraal staan #Maakhetverschil en de vlam: symbolen die niet aan één jaar gebonden zijn, maar staan voor onze blijvende boodschap dat vrijheid van ons allemaal is en iedereen het verschil kan maken.

Daarnaast brachten we de afgelopen twee jaar een speciaal Bevrijdingsvuurestafette-shirt uit. Daarmee krijgt ook de estafette een eigen herkenbare uitstraling en dragen deelnemers de symboliek van het vuur zichtbaar met zich mee.

In 2027 willen we beide lijnen verder uitbouwen en breder onder de aandacht brengen. Zo brengen we #Maakhetverschil en de vlam letterlijk onder de mensen en vergroten we de zichtbaarheid van Wageningen45, niet alleen rond 4 en 5 mei, maar gedurende het hele jaar.

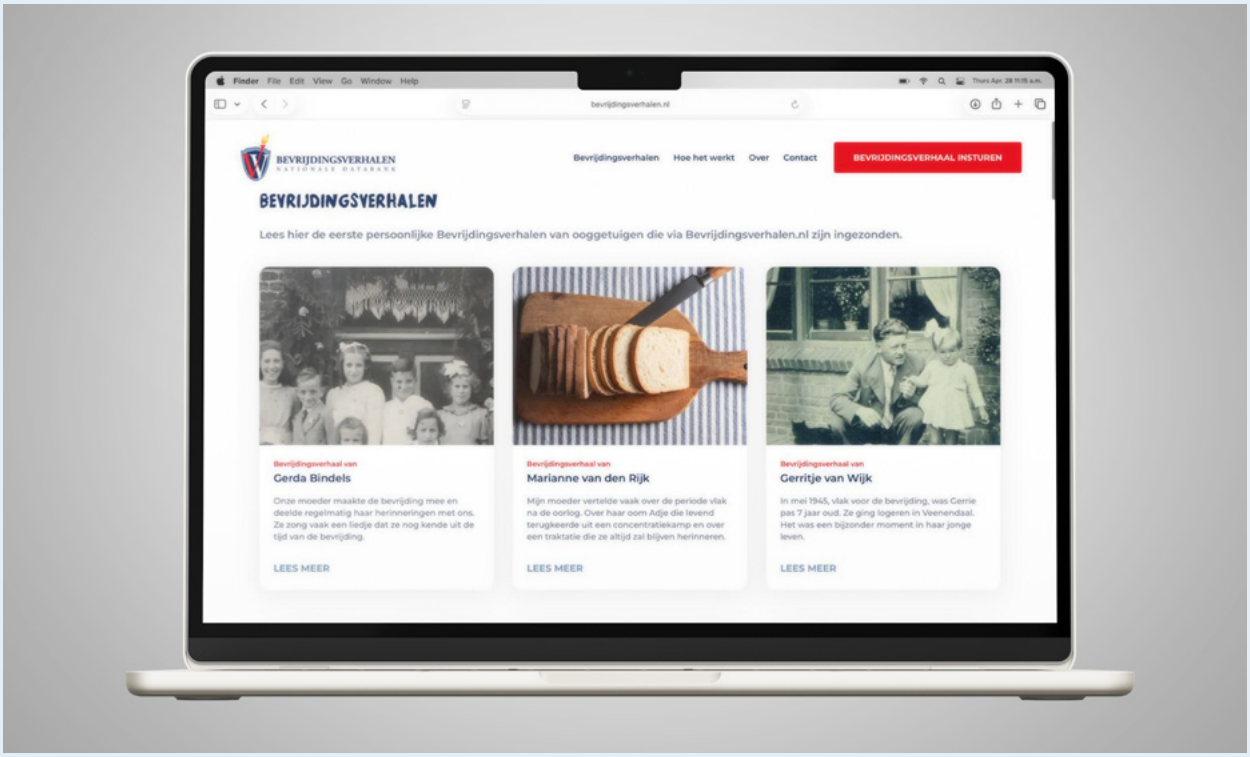

TAFEL VAN VERSCHILMAKERS

Om de term Verschilmakers te versterken en de dialoog te bevorderen onder verschillende doelgroepen, intergenerationeel en onderling, willen we de Tafel van Verschilmakers

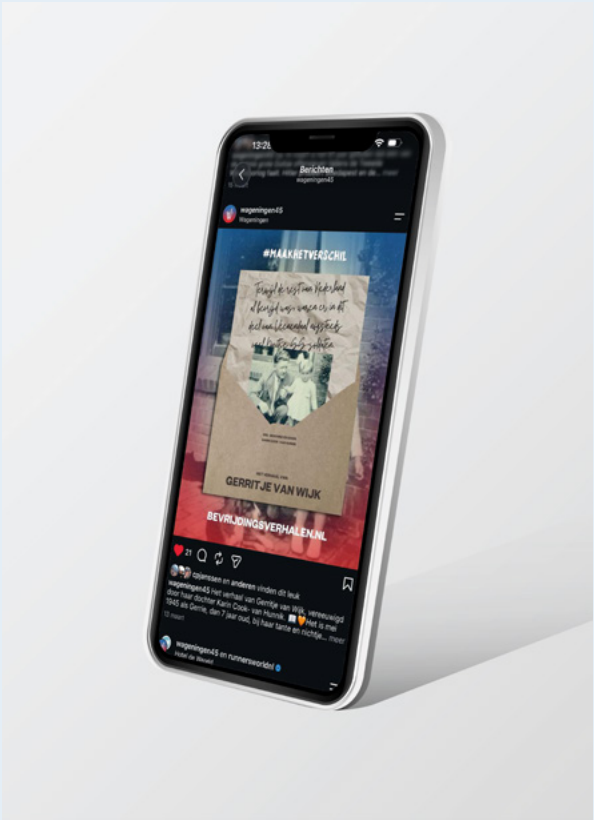
(her-)introduceren. De focus ligt op een maatschappelijk thema gerelateerd aan vrijheid, dat belicht wordt door mensen die op dat thema het verschil maken. Dit gesprek kan een livestream, podcast of live event worden. Onze voorkeur zou uitgaan naar een opname zodat de inhoud bewaard kan blijven en campagnematig herbruikbaar wordt.

We wakkeren hiermee de dialoog aan en bevorderen bewustwording op de betekenis van Verschilmakers. Het doel: een hele nieuwe generatie Verschilmakers inspireren, ‘wakker maken’, aanjagen en het podium geven. Vrijheid: jij maakt het verschil!

NATIONALE DATABANK BEVRIJDINGSVERHALEN

De Nationale Databank Bevrijdingsverhalen is een online archief waar persoonlijke verhalen, foto's, audio- en videofragmenten over de Tweede Wereldoorlog en de bevrijding worden verzameld. Het initiatief heeft tot doel om deze verhalen te vereeuwigen, zodat ze ook voor toekomstige generaties bewaard blijven. Iedereen kan verhalen inzenden via de website bevrijdingsverhalen.nl. Vervolgens kan er dan ook door eenieder gebruik gemaakt worden van de verhalen voor educatieve en culturele doeleinden, na akkoord van de 'eigenaar' van het verhaal.

In 2024 lanceerden we vol trots dit bijzondere platform. Bij gebrek aan financiële middelen en mankracht hebben we tot nog toe weinig aandacht kunnen besteden aan het doorontwikkelen van het platform, het werven van nieuwe verhalen en het creëren van landelijke bekendheid van de Nationale Databank Bevrijdingsverhalen. Met een nieuwe financiële impuls is het doel proactief meer verhalen op te halen, hier campagnematig beeld van te maken waarmee we meer bekendheid kunnen genereren. Hier zit veel urgentie achter, de ooggetuigen worden er met het jaar immers steeds minder.

TASTE OF FREEDOM

Al langer bestaat de wens om 5 mei verder te verrijken met extra inhoudelijke programmaonderdelen. De afgelopen jaren zijn hier verschillende pilots voor gedraaid en hebben we in Wageningen met de Nationale Herdenking Capitulaties 1945, Vrijheidsdefilé, Meet & Greet met veteranen, Vrijheidsmaaltijd én alle inhoud op de 14 podia al een mooie stap gezet.

Met het succes van de Vrijheidsmaaltijd in het achterhoofd hebben we doorgewerkt aan een nieuw inhoudelijk concept. Een concept dat in het verlengde van de hedendaagse festival ervaring ligt. Want wat past goed bij een festival? Muziek, eten en drinken! Daarom introduceren we een nieuw inhoudelijk programmaonderdeel op 5 mei: Taste of Freedom.

Inspirerende sprekers delen hun Vrijheidsverhaal aan de hand van een gerecht dat ze live bereiden! Welke lessen hebben zij geleerd, welke obstakels hebben zij moeten overwinnen, wat betekent vrijheid voor hen?

Deze verschilmakers bereiden een typerend gerecht uit eigen cultuur op het podium. Tijdens deze kookshow vertellen zij een (hoopgevend) verhaal over wat vrijheid voor hen betekent. Dat kan dus de Wageningse Masood Eslami **(https://www.stadwageningen.nl/lokaal/overig/1058193/koninklijke-onderscheiding-voor-masood-eslami),** bekende Nederlander Miljuschka Witzenhauzen **(https://www.flair.nl/mijn-leven/miljuschka-witzenhausen-real-life-a71dee1?referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F)**

tot aan Maud Peper-Dahmé zijn **(https://erfgoedgelderland.nl/gelderseroos/chocolade-de-smaak-van-de-vrijheid/).**

Een ultieme inspiratie is deze sessie die uit 2022: **(https://dezwijger.nl/programma/culinary-celebration-with-award-winning-chef-sami-tamimi).**

Bij wijze van intermezzo wordt er een muzikaal optreden toegevoegd aan het programma, passend bij de achtergrond van de spreker.
Aan het einde van de sessie krijgt het publiek het live-bereidde gerecht te proeven. Dit programmaonderdeel kan een uitstekende opmaat zijn naar de Vrijheidsmaaltijd, later op de dag.

Hiermee voegen we inhoud toe op een manier die past bij de vorm en verwachting van 5 mei: we voegen de universele verbinding door eten en muziek toe aan Bevrijdingsdag! Wanneer dit aanslaat bij het publiek kan het dé extra inhoudelijke impuls aan het programma van Wageningen45 voor de komende jaren op 5 mei betekenen.

EDUCATIEVE LESPAKKETTEN

De generaties die de Tweede Wereldoorlog meemaakten en de directe jaren erna beleefden, worden steeds ouder en gaan ons in de komende jaren ontvallen. We onderzoeken andere manieren om de betekenis van de bevrijding van Nederland in 1945 te duiden aan jongere generaties. Het leren over de geschiedenis is van fundamenteel belang om het heden beter te begrijpen en te verdragen. Het leert je tot het heden te verhouden en daarin van betekenis te zijn. Daar kunnen we meer handvatten in geven en zo de symboliek van vrijheid tussen de oren krijgen: creëer een herkenbaar 'merk', dan creëer je verbinding. Het Vuur van de Vrijheid draagt de symboliek voor vrijheid uitstekend uit en zou dan ook een mooi uitgangspunt kunnen zijn voor educatieve lespakketten over vrijheid, democratie en veiligheid. Onderdelen van de lespakketten kunnen bestaan uit:

- Het stripboek Vuur van de Vrijheid
- Een excursie naar het Vrijheidskwartier met een bezoek aan Elements of Freedom (multi-scherm voorstelling van 16 minuten over de Stad der Bevrijding en vrijheid in het nu)
- Kunstproject: het maken van vuur (ontwerpen, tekenen, bouwen, tentoonstellen van het Vuur van de Vrijheid)
- Filmproject
- Muziekproject: Songs for Freedom (naar het voorbeeld van het nationaal gedragen project door Nationaal Comité 4 en 5 mei, Cultuurfonds en de Bevrijdingsfestivals)
- Eigen content maken: podcastontwikkeling over het thema (#volghetvuur, #lopendvuurtje..)
- Het organiseren van een herdenking en/of het ceremonieel ontsteken van het Vuur van de Vrijheid.

TOT SLOT

In 2027 koesteren we **82 jaar vrijheid**. Vrijheid begint dichtbij. Thuis, op school, op het werk en op straat. In de ruimte om te zeggen wat je denkt, te zijn wie je bent, elkaar te ontmoeten en je veilig te voelen in je eigen omgeving. Juist omdat die vrijheid zo verweven is met ons dagelijks leven, staan we er niet altijd bij stil hoe bijzonder Vrijheid is.

Maar wie om zich heen kijkt, ziet ook hoe kwetsbaar die vrijheid kan zijn. Verschillen verharden, spanningen nemen toe en vrijheden komen op steeds meer plekken onder druk te staan. Tegelijkertijd spelen oorlog en conflict zich opnieuw af op het Europese continent en komen beelden en verhalen daarover dagelijks onze huiskamers binnen. Wat lange tijd ver weg leek, voelt daardoor steeds dichterbij. De betekenis van vrede, vrijheid en veiligheid is daarmee opnieuw voelbaar en actueel.

Juist in deze tijd vervult Wageningen45 een betekenisvolle rol in het levend houden van de waarden van vrede, vrijheid en veiligheid. Als Nationaal Comité Herdenking Capitulaties 1945 geven we vanuit Wageningen, Stad der Bevrijding, betekenis aan het verleden én aan de vragen die vrijheid vandaag oproept. Daarmee dragen we bij aan bewustwording, betrokkenheid en het besef dat vrijheid nooit vanzelfsprekend is.

Dat doen we door verhalen te vertellen, ontmoeting en gesprek mogelijk te maken en steeds opnieuw de verbinding te leggen tussen toen en nu. We kijken terug naar de mensen die in 1945 het verschil maakten, maar stellen vooral ook de vraag wat vrijheid vandaag van óns vraagt. Want verschil maken hoeft niet altijd groots te zijn. Het begint bij luisteren, omzien naar een ander, opstaan wanneer dat nodig is en verantwoordelijkheid nemen voor de vrijheid van jezelf én die van een ander.

Daarbij staat het vuur symbool voor wat ons verbindt. Het vuur dat in Wageningen wordt ontstoken en vervolgens wordt doorgegeven, verbeeldt een vrijheid die nooit vanzelfsprekend is en steeds opnieuw aandacht, zorg en betekenis vraagt. Van generatie op generatie, van mens tot mens en van Wageningen naar de rest van Nederland en daarbuiten.

Want vrijheid leeft alleen als wij haar samen blijven dragen. Het vuur verbindt. Vrijheid: jij maakt het verschil.

Chris Janssen - directeur Wageningen45
Hannah Kool - adjunct directeur Wageningen45
Romeo Gerritsen – directiesecretaris Wageningen45

September 2026

WAGENINGEN 45
NATIONAAL COMITÉ HERDENKING CAPITULATIES

Postbus 1, 6700 AA Wageningen | Niemeijerstraat 1, 6701 CL Wageningen
contact@wageningen45.nl | 0317 - 492522